

Bilaga 2 - Bortfallsanalys gällande graviditetsenkäter besvarade av kvinnor som födde barn 2023.

Inledning

Sedan december 2020 erbjuds alla gravida och nyblivna mammor att besvara Graviditetsenkäten. Enkäten syftar till att fånga kvinnors upplevelse av sin hälsa och deras erfarenheter av vården under graviditet, förlossning och tiden därefter.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har sedan enkäten lanserades tagit fram årliga rapporter där resultatet från enkäten redovisas och analyseras. I rapporten "Graviditetsvårdkedjan och kvinnors hälsa - Kvinnors upplevelse och medicinska utfall 2023" redovisas en svarsfrekvens om 53, 51, och 42 procent för Graviditetsenkät 1, 2 respektive 3 från enkäter som besvarats år 2023. I rapporten sammanfattar SKR att analyser från tidigare år har visat att en relativt representativ grupp har svarat på enkäten, och det har inte gått att se en systematisk överrepresentation av någon befolkningsgrupp bland svarande men att täckningsgraden skiljer sig mellan regionerna¹. I SKR:s senaste rapport som avser enkätsvar 2024 konstaterar dock SKR att det är sämre representation inom vissa grupper. Bland annat visar SKR:s bortfallsanalys att fler förstföderskor svarar på enkäten, att representationen är lägre bland kvinnor födda utanför Europa, samt att kvinnor med en högre utbildning svarar i högre utsträckning.²

I syfte att ta reda på i vilken utsträckning graviditetsenkäten fångar olika kvinnors upplevelse av vården har Socialstyrelsen gjort en bortfallsanalys av enkäten som baseras på enkätsvar av kvinnor som födde barn 2023, och som kunde länkas till en post i Graviditetsregistret.

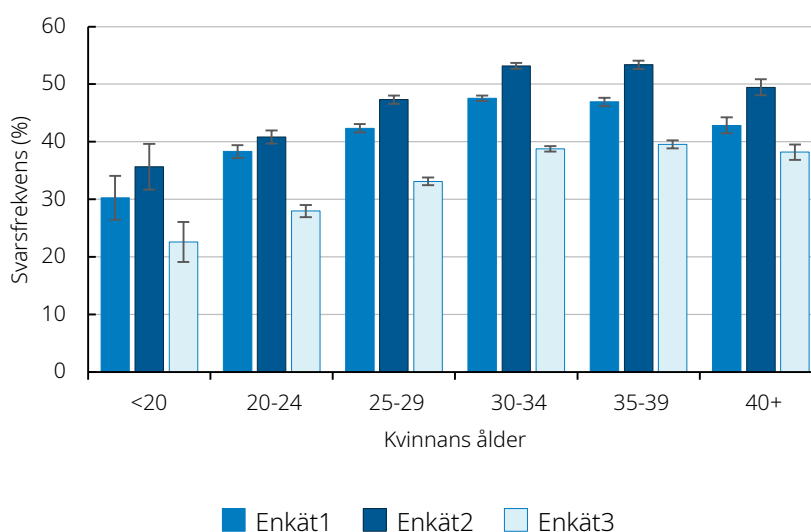
I den bortfallsanalys som här rapporteras redovisas avsevärda skillnader i svarsfrekvens beroende på ålder, reproduktionshistorik, kvinnans födelseland och utbildningsnivå, samt i vilken region hon fött barn. Siffrorna som redovisas gäller andel som har något svar i respektive enkät bland alla kvinnor som födde barn 2023 och registrerades i Graviditetsregistret. För att visa graden av osäkerhet av de olika svarsfrekvenserna så redovisas nittiofem-procentiga konfidensintervall som vertikala linjer i de olika graferna.

Svarsfrekvens i relation till kvinnans ålder, tidigare födda barn, rökning och BMI

I detta avsnitt studeras svarsfrekvensen i relation till kvinnans ålder, antal tidigare födda barn, rökning i tidig graviditet och BMI vid inskrivning i mödrahälsovården. Frekvenser visas i diagram 1–4, och motsvarande antal i Tabell 1.

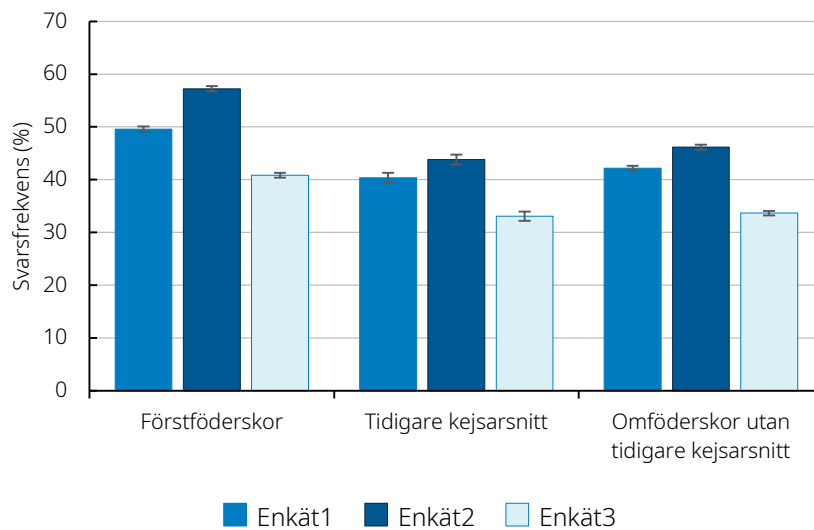
I alla åldersgrupper är svarsfrekvensen högst för enkät 2 och lägst för enkät 3. Svarsfrekvensen för enkät 2 var som lägst (36 %) för kvinnor under 20 år, och ökade för varje åldersgrupp upp till 53 % för kvinnor 30–34 och 35–39 år.

Diagram 1. Svarsfrekvens per kvinnans ålder

Källa: MFR 2023, Graviditetsenkäten

Diagram 2. Svarsfrekvens per kvinnans tidigare födda barn

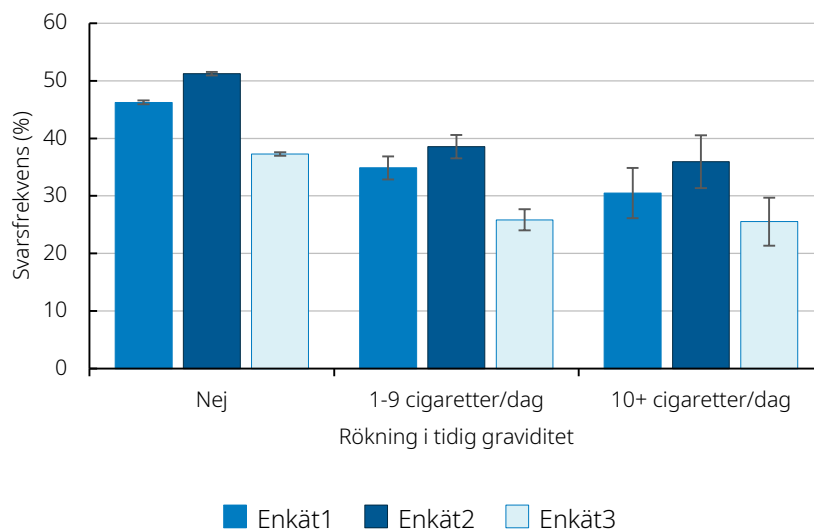

Källa: MFR 2023, Graviditetsenkäten

Förstföderskor svarade oftare på enkäten än omföderskor (57 % jämfört med 46 % för enkät 2), men tidigare förlossningssätt spelade ingen roll för svarsfrekvensen (se Diagram 2). Enkät 3 besvarades enbart av var tredje omföderska.

Endast 3 procent av alla kvinnor uppgav att de rökte under tidig graviditet. Svartsfrekvensen var något lägre bland kvinnor som uppgav rökning (Diagram 3).

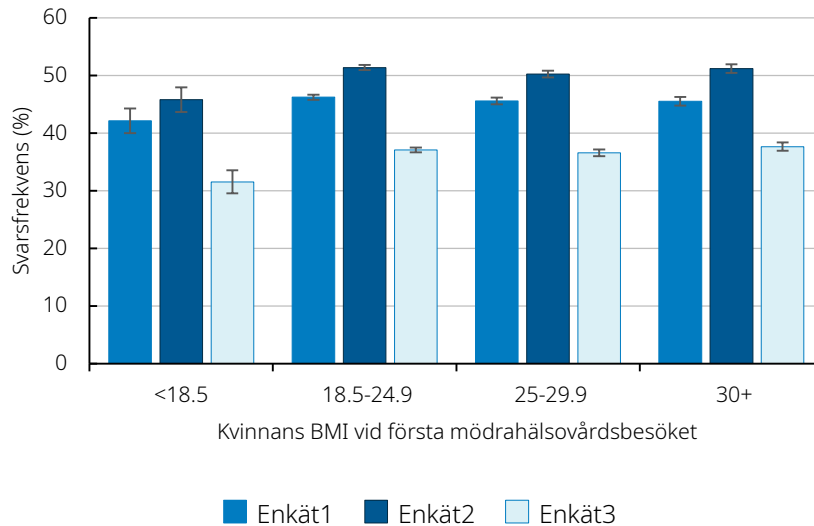
Diagram 3. Svartsfrekvens i relation till rökning i tidig graviditet

Källa: MFR 2023, Graviditetsenkäten

Svarsfrekvensen skiljde sig inte mellan kvinnor med olika BMI (se Diagram 4).

Diagram 4. Svarsfrekvens i relation till kvinnans BMI vid inskrivning

Källa: MFR 2023, Graviditetsenkäten

Tabell 1. Svarsfrekvens för Graviditetsenkät 1, 2 respektive 3 i relation till kvinnans ålder, tidigare födda barn, rökning och BMI

		Enkät1		Enkät2		Enkät3		Totalt
		n	(%)	n	(%)	n	(%)	N
Kvinnans ålder (år)								
	<20	169	(30.3)	199	(35.7)	126	(22.6)	558
	20-24	2742	(38.3)	2922	(40.8)	2002	(28.0)	7159
	25-29	8017	(42.4)	8956	(47.3)	6271	(33.1)	18929
	30-34	19245	(47.5)	21530	(53.2)	15687	(38.8)	40477
	35-39	8430	(46.9)	9585	(53.4)	7104	(39.6)	17961
	40+	2110	(42.8)	2436	(49.5)	1881	(38.2)	4925
Tidigare födda barn								
	Förstföderskor	21583	(49.6)	24907	(57.2)	17777	(40.8)	43518
	Omföderskor, tidigare kejsarsnitt	4425	(40.4)	4805	(43.8)	3627	(33.1)	10963
	Omföderskor, ej tidigare kejsarsnitt	19087	(42.2)	20886	(46.1)	15240	(33.7)	45258
Rökning i tidig graviditet								
	Nej	42654	(46.2)	47243	(51.2)	34365	(37.3)	92230
	Rökning 1-9 cig/dag	773	(34.9)	855	(38.6)	573	(25.8)	2217
	Rök 10+ cig/dag	129	(30.5)	152	(35.9)	108	(25.5)	423
Body Mass Index (BMI,kg/m2)								
	<18.5	857	(42.1)	932	(45.8)	642	(31.6)	2034

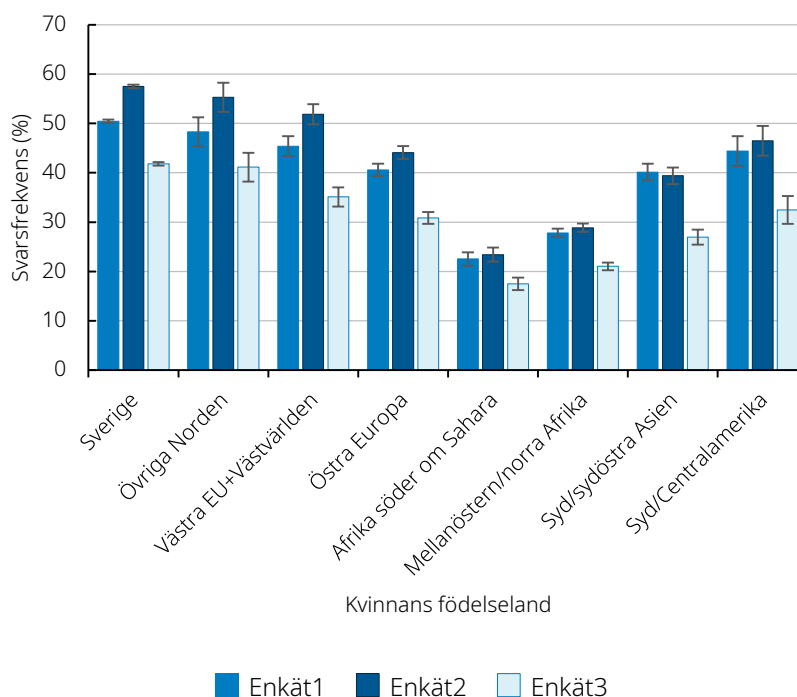
		Enkät1		Enkät2		Enkät3		Totalt
	18.5-24.9	22786	(46.2)	25322	(51.4)	18277	(37.1)	49271
	25-29.9	12557	(45.6)	13836	(50.3)	10071	(36.6)	27524
	30+	7859	(45.6)	8831	(51.2)	6497	(37.7)	17249

Källa: MFR 2023 och Graviditetsenkäten

Svarsfrekvens i relation till kvinnans födelseland och utbildningsnivå

Svarsfrekvensen varierade avsevärt beroende på vilket land kvinnorna föddes i (Diagram 5, Tabell 2). Högst var svarsfrekvensen bland kvinnor födda i Sverige (58 % för enkät 2). Lägst var svarsfrekvensen bland kvinnor födda i Afrika söder om Sahara (23 % för enkät 2) eller i Mellanöstern/Norra Afrika (29 % för enkät 2). Enkät 3 besvarades endast av 17 procent av kvinnor födda i Afrika söder om Sahara, jämfört med 42 procent bland kvinnor födda i Sverige.

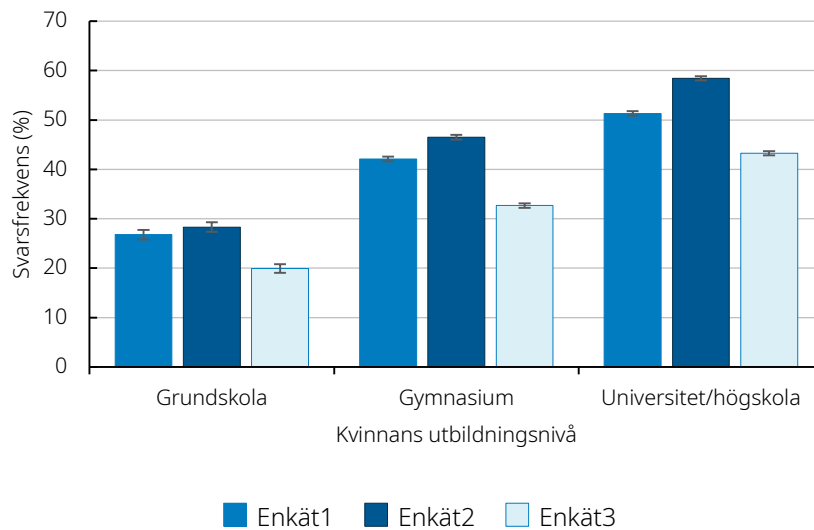
Diagram 5. Svarsfrekvens i relation till kvinnans födelseland.

Källa: MFR 2023, Graviditetsenkäten

Ju högre utbildning kvinnan hade, desto högre var svarsfrekvensen. Bland kvinnor med enbart grundskoleutbildning var svarsfrekvensen för enkät 2 knappt hälften så hög som motsvarande frekvens bland universitetsutbildade (27 % jämfört med 58 %) (Diagram 6, Tabell 2).

Diagram 6. Svarsfrekvens i relation till kvinnans utbildningsnivå

Källa: MFR 2023, Graviditetsenkäten

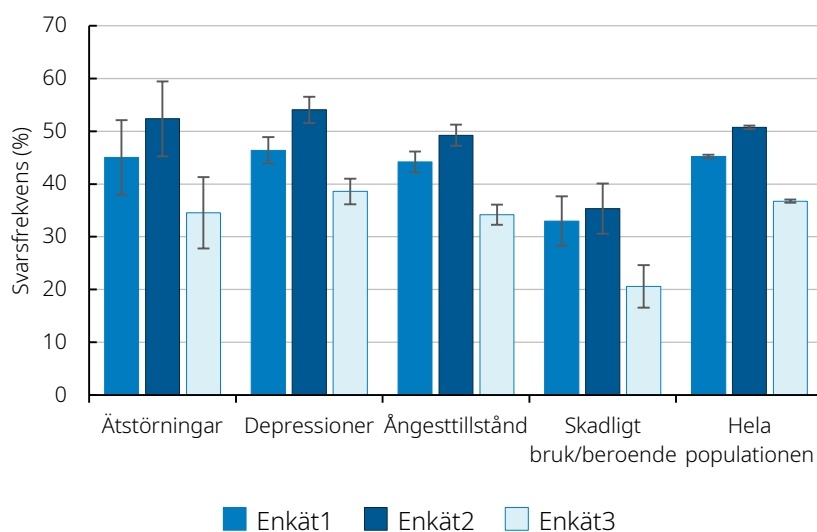
Tabell 2. Svartsfrekvens i relation till kvinnans födelseland och utbildningsnivå

		Enkät1		Enkät2		Enkät3		Totalt
		n	(%)	n	(%)	n	(%)	
Kvinnans födelseland								
	Sverige	35287	(50.5)	40226	(57.5)	29250	(41.8)	69938
	Övriga Norden	532	(48.3)	609	(55.3)	453	(41.1)	1101
	Västra Europa, USA, Canada, Oceanien	1036	(45.4)	1183	(51.9)	801	(35.1)	2281
	Östra Europa	2322	(40.6)	2524	(44.1)	1765	(30.8)	5723
	Afrika söder om Sahara	782	(22.5)	813	(23.4)	607	(17.5)	3474
	Mellanöstern/norra Afrika	3072	(27.8)	3185	(28.8)	2321	(21.0)	11045
	Syd/Sydöstra Asien	1317	(40.2)	1292	(39.4)	884	(27.0)	3280
	Syd/Centralamerika	465	(44.4)	487	(46.5)	340	(32.5)	1047
	Okänd	19	(2.6)	26	(3.6)	9	(1.2)	729
Utbildningsnivå								
	Grundskola eller mindre	2137	(26.8)	2258	(28.3)	1590	(19.9)	7978
	Gymnasieum	17263	(42.1)	19074	(46.5)	13398	(32.7)	41006
	Eftergymnasiala studier, minst 2 år	25676	(51.3)	29240	(58.4)	21647	(43.3)	50026

Källa: MFR 2023 och Graviditetsenkäten

Svarsfrekvens bland kvinnor med psykisk ohälsa eller någon funktionsnedsättning

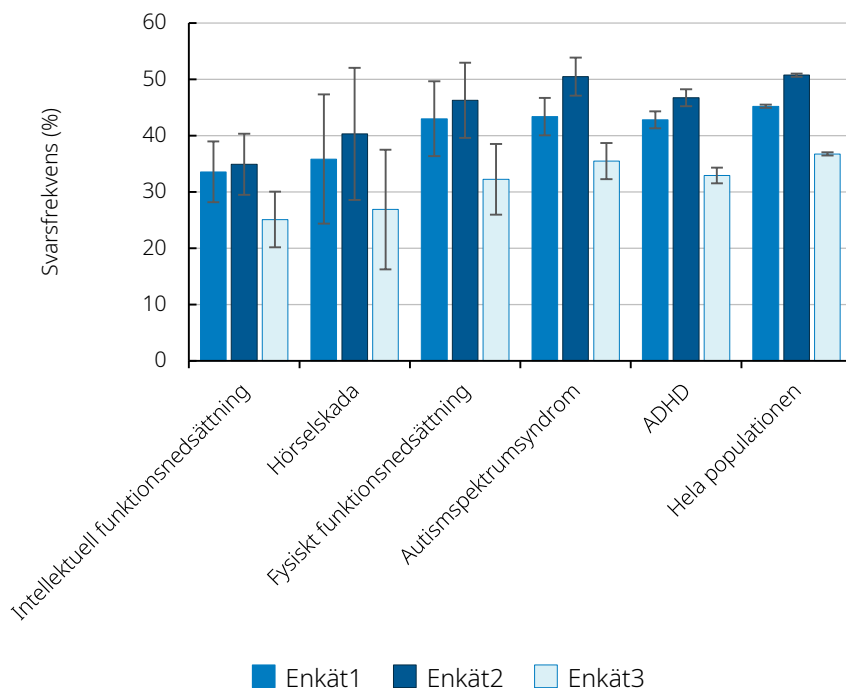
Diagram 7. Svarsfrekvens bland kvinnor med psykisk ohälsa

Källa: MFR 2023, Graviditetsenkäten

Kvinnor med psykisk ohälsa som ätstörningar, depression, eller ångesttillstånd svarade på enkäterna i samma omfattning som kvinnor utan dessa tillstånd. Kvinnor med skadligt bruk/beroende svarade däremot i lägre omfattning (Diagram 7, Tabell 3).

Diagram 8. Svarsfrekvens i relation till olika funktionsnedsättningar

Källa: MFR 2023, Graviditetsenkäten

Svarsfrekvensen bland kvinnor med intellektuell funktionsnedsättning var klart lägre än i totalpopulationen (35 % mot 51 % för enkät 3), medan kvinnor med någon av de övriga redovisade funktionsnedsättningarna svarade i ungefär samma omfattning som kvinnor utan någon sådan funktionsnedsättning (se Diagram 8, Tabell 3).

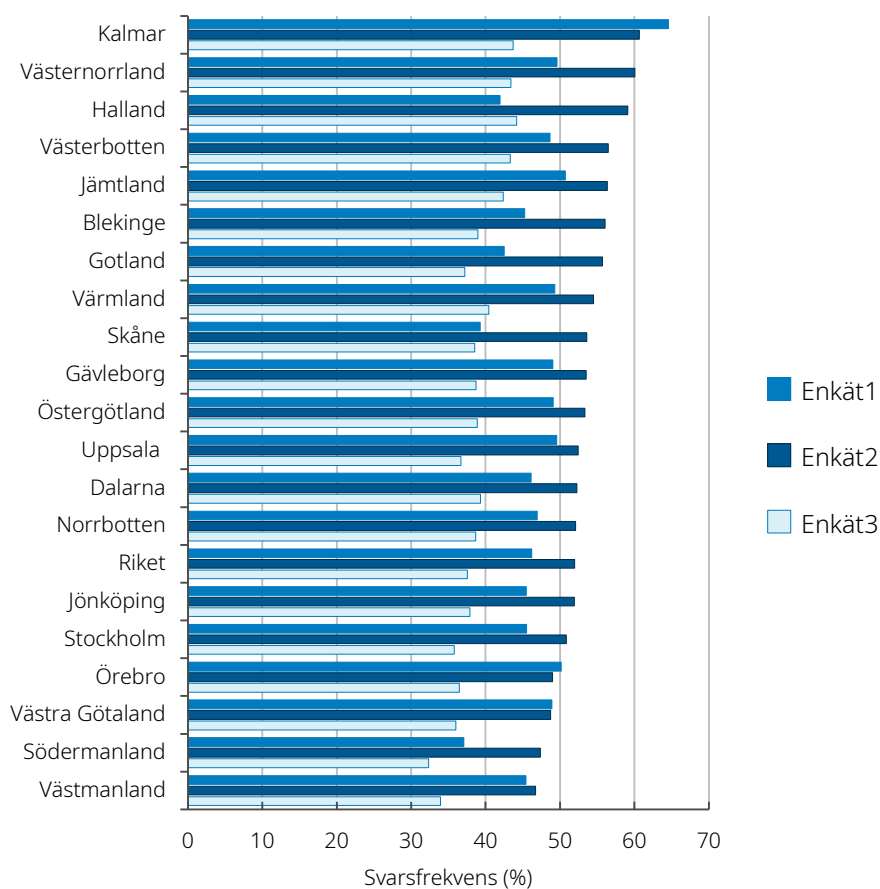
Tabell 3. Svarsfrekvens i relation till psykisk ohälsa eller funktionsnedsättning.

		Enkät1		Enkät2		Enkät3		Totalt
		n	(%)	n	(%)	n	(%)	
Psykisk ohälsa								
	Ätstörningar	86	(45.0)	100	(52.4)	66	(34.6)	191
	Depressioner	714	(46.4)	832	(54.1)	594	(38.6)	1539
	Ångesttillstånd	1060	(44.2)	1181	(49.2)	820	(34.2)	2399
	Skadligt bruk/beroende	128	(33.0)	137	(35.3)	80	(20.6)	388
Funktionsnedsättning								
	Intellektuell funktionsnedsättning	99	(33.6)	103	(34.9)	74	(25.1)	295
	Hörselskada	24	(35.8)	27	(40.3)	18	(26.9)	67
	Fysisk funktionsnedsättning	92	(43.0)	99	(46.3)	69	(32.2)	214
	Autismspektrumsvindrom	367	(43.4)	427	(50.5)	300	(35.5)	846
	ADHD	1817	(42.8)	1983	(46.7)	1397	(32.9)	4245
Totalt, hela populationen		45095	(45.2)	50598	(50.7)	36644	(36.7)	99739

Källa: MFR 2023 och Graviditetsenkäten

Svarsfrekvens i regionerna

Diagram 9. Svarsfrekvens per region

Källa: MFR 2023, Graviditetsenkäten

Svarsfrekvensen för enkät 1 varierade mellan 37 % (Södermanland) till 65 % (Kalmar). Motsvarande frekvens-spann för enkät 2 var 47 % (Västmanland och Södermanland) till 61 % (Kalmar), och för enkät 3: 32 % (Södermanland) till 44 % (Halland och Kalmar).

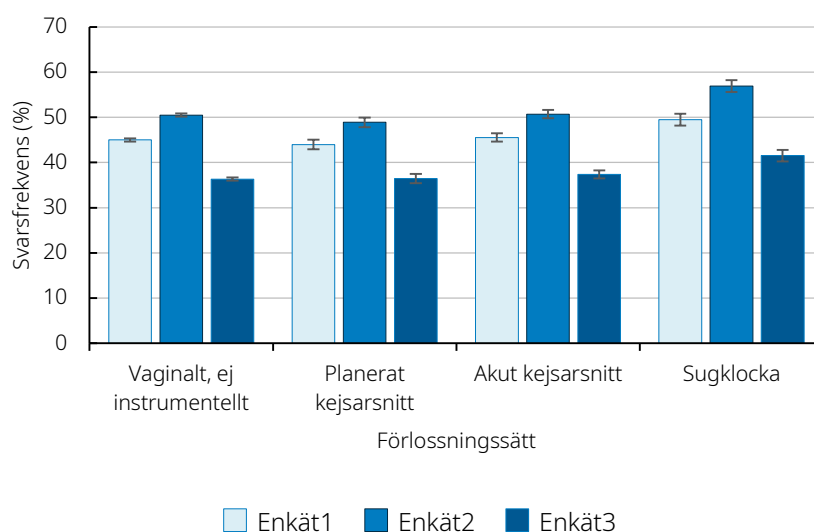
Tabell 4. Svarsfrekvens per region.

	Enkät1		Enkät2		Enkät3		Totalt
	n	(%)	n	(%)	n	(%)	
Stockholm	11689	(45.5)	13053	(50.8)	9190	(35.8)	25681
Uppsala	1881	(49.5)	1992	(52.5)	1394	(36.7)	3797
Södermanland	934	(37.1)	1193	(47.4)	814	(32.3)	2518
Östergötland	2108	(49.1)	2291	(53.4)	1669	(38.9)	4294
Jönköping	1626	(45.5)	1857	(51.9)	1356	(37.9)	3577
Kalmar	1361	(64.6)	1279	(60.7)	921	(43.7)	2108
Gotland	193	(42.5)	253	(55.7)	169	(37.2)	454
Blekinge	588	(45.3)	728	(56.0)	506	(39.0)	1299
Skåne	5385	(39.3)	7353	(53.6)	5287	(38.5)	13716
Halland	1152	(41.9)	1624	(59.1)	1214	(44.2)	2748
Västra Götaland	8453	(48.9)	8422	(48.7)	6222	(36.0)	17283
Värmland	1122	(49.3)	1240	(54.5)	920	(40.4)	2275
Örebro	1392	(50.2)	1360	(49.0)	1012	(36.5)	2775
Västmanland	1124	(45.4)	1156	(46.7)	840	(33.9)	2475
Dalarna	1124	(46.1)	1274	(52.3)	959	(39.3)	2438
Gävleborg	1069	(49.0)	1167	(53.5)	844	(38.7)	2180
Västernorrland	966	(49.6)	1169	(60.0)	845	(43.4)	1947
Jämtland	587	(50.7)	652	(56.4)	490	(42.4)	1157
Västerbotten	1160	(48.6)	1347	(56.5)	1033	(43.3)	2385
Norrbotten	951	(46.9)	1056	(52.1)	784	(38.7)	2027
Riket	45095	(45.2)	50598	(50.7)	36644	(36.7)	99739

Källa: MFR 2023 och Graviditetsenkäten

Svarsfrekvens i relation till förlossningssätt

Diagram 10. Svarsfrekvens i relation till förlossningssätt

Källa: MFR 2023, Graviditetsenkäten

Kvinnor som förlöstes med sugklocka var aningen mer benägna att svara på graviditetsenkäten, speciellt enkät 2. Förekomst av kejsarsnitt (planerat eller akut) tycktes inte påverka svarsfrekvensen (Diagram 10 och Tabell 5).

Tabell 5. Svarsfrekvens i relation till förlossningssätt.

	Enkät1		Enkät2		Enkät3		Totalt
	n	(%)	n	(%)	n	(%)	
Vaginalt, ej instrumentellt	33427	(45.0)	37508	(50.5)	26991	(36.3)	74302
Planerat kejsarsnitt	3705	(44.0)	4120	(48.9)	3070	(36.4)	8427
Akut kejsarsnitt	5212	(45.5)	5805	(50.7)	4275	(37.3)	11450
Sugklocka	2751	(49.5)	3165	(56.9)	2308	(41.5)	5560

Källa: MFR 2023 och Graviditetsenkäten

Referenser

1. Sveriges Kommuner och Regioner. Graviditetsenkaten- Resultat-per-1-januari-31-december-2022.
2. Sveriges Kommuner och Regioner. Graviditetsvårdkedjan och kvinnors hälsa. Kvinnors upplevelser och medicinska utfall 2024